

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1293/2024
21.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Јелице Бојанић Керкез, Радославе Мађаров, Ирене Вуковић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници из радног односа тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Миодраг Јањић адвокат из ..., против тужене Основне школе „Раде Драинац“ из Београда, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради исплате, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 5612/23 од 10.01.2024. године, у седници већа одржаној дана 21.11.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 5612/23 од 10.01.2024. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 5612/23 од 10.01.2024. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 5612/23 од 10.01.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 56/22 од 28.09.2023. године којом је обавезана тужена да по основу накнаде трошкова превоза за долазак и одлазак са рада за период од 01.10.2020. године до 31.01.2021. године исплати тужиљи новчане износе наведене у првом ставу изреке првостепене пресуде са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног износа до исплате, као и да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 76.848,00 динара са законском затезном каматом од дана наступања услова за извршење до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је, због погрешне примене материјалног права, благовремено изјавила ревизију предвиђену чланом 404. ЗПП (посебна ревизија).

По оцини Врховног суда, правноснажне пресуде донете у истим чињеничноправним споровима и приложене уз ревизију тужене оправдавају потребу

одлучивања о њеној посебној ревизији ради уједначавања судске праксе, због чега је на основу члана 404. ЗПП одлучено као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија тужене није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца за долазак на рад и одлазак са рада користи сопствено возило. Она је туженој 23.09.2020. године поднела захтев да јој се од октобра месеца те године трошкови превоза исплаћују у новцу, у висини цене месечне претплатне карте. Тужена о том њеном захтеву није одлучила, нити је тужилци од октобра 2023. године трошкове превоза исплаћивала у готовом новцу, већ је то и даље чинила уплатом на тужилину персонализовану BUS-PLUS картицу.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев и обавезали тужену да за период од октобра 2020. године до јануара 2021. године исплати тужилци трошкове превоза.

По становишту првостепеног суда, заснованом на одредби члана 118. став 1. тачка 1. Закона о раду и одредби члана 26. став 1. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика, запослени имају право на новчану накнаду трошкова превоза у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, тако да су ирелевантни наводи тужене да су они исплаћивани тужилци уплатом на њену персонализовану BUS-PLUS картицу, јер такав начин накнаде трошкова превоза није предвиђен општим актом.

Другостепени суд је одбио жалбу тужене и потврдио првостепену пресуду. Жалбени наводи тужене да је Град Београд, који је по закону дужан да обезбеди средства за превоз запослених у установама образовања, определио да се накнада запосленима исплаћује обезбеђењем месечне претплатне карте у оквиру система BUS-PLUS, оцењени су као ирелевантни за правилност првостепене пресуде.

По оцени ревизијског суда, материјално право је у овом спору правилно примењено, због чега се законитост другостепене пресуде неосновано оспорава ревизијом тужене.

Право запосленог на накнаду трошкова за долазак на рад и одлазак са рада је право установљено законом. Одредбом члана 118. став 1. Закона о раду прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду, и то за долазак и одлазак са рада у висини цене превозне карте у јавном превозу, ако послодавац није обезбедио сопствени превоз (тачка 1). У овом случају није спорно да тужена није обезбедила сопствени превоз за своје запослене.

Суштина права зајемченог наведеном законском одредбом је да се запосленом исплати накнада за трошкове превоза од места његовог становања до места рада. Опредељење законодавца да се накнада призна у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, не значи да је коришћење средстава јавног превоза законом прописано као услов за остварење права на ове трошкове запосленог, који превоз до радног места обезбеђује на други начин (својим возилом, такси возилом и слично).

Посебним колективним уговором за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“, бр. 21/15... 92/20), који су закључили Влада и репрезентативни синдикати, уређена су права, обавезе и одговорности из рада и по основу рада запослених у основним и средњим школама и домовима ученика којима се средства за плате обезбеђују у буџету Републике Србије, поступак његове измене и допуне, као и међусобни односи учесника (члан 1). Означени Колективни уговор се непосредно примењује у свим основним и средњим школама и домовима ученика из члана 1, а колективним уговором код послодавца (установе) могу се утврдити већа права од права утврђених тим уговором, као и друга права која нису утврђена уговором, у складу са законом (члан 2). Одредбом члана 26. став 1. тог Посебног колективног уговора прописано је да запослени има право на накнаду за долазак и одлазак са рада у висини цене превозне карте у јавном саобраћају (градски, приградски, међуградски) која мора бити исплаћена до 05-ог у месецу за претходни месец, уколико није обезбедио сопствени превоз. Према ставу другом те одредбе, на захтев запосленог послодавац је дужан да запосленом обезбеди месечну карту за долазак и одлазак са рада, уколико није обезбедио сопствени превоз.

Законом о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 88/17... 92/23) прописано је да се у буџету јединице локалне самоуправе обезбеђују средства за превоз запослених (члан 189. став 1. тачка 6). Из наведене одредбе следи да јединица локалне самоуправе обезбеђује средства за превоз запослених у области образовања и васпитања, али да не може да уређује услове под којима се остварују права запослених на трошкове превоза. То право запосленог у установама образовања и васпитања остварује се у складу са општим актом – Посебним колективним уговором за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика. Из цитиране одредбе члана 26. став 1. и 2. тог Посебног колективног уговора произилази да се трошкови превоза запослених исплаћују у новцу (правило) у висини цене претплатне карте у јавном саобраћају која мора бити исплаћена до 05-ог у месецу, а обезбеђењем месечне претплатне карте само ако то захтева запослени (изузетак). Зато Град Београд није могао својом одлуком одредити да се право запослених у основним и средњим школама и домовима ученика на трошкове превоза остварује искључиво обезбеђењем месечне претплатне карте у оквиру система BUS-PLUS.

У конкретном случају, тужила је поднела захтев да јој се од октобра 2023. године трошкови превоза исплаћују у готовом новцу. Тужена је следствено изложеном, била дужна да од тада тужили трошкове превоза исплаћује на тај начин. Околност да тужила није поништила персонализовану BUS-PLUS карту и тако онемогућила тужену да јој трошкове превоза исплаћује као до тада, нису од значаја за остварење законског права тужиле на накнаду трошкова превоза у готовом новцу (правило из члана 26. став 1. Посебног колективног уговора).

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић